Työehdot-osasto/Koskinen

30.3.2021

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntönne 25.3.2021

HE 226/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisesta

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry lausuu pyydettynä lausuntona kunnioittavasti seuraavaa:

SAK yhtyy oikeusministeriön lisäselvityksessään 23.3.2021 ehdottamaan muutosehdotukseen

SAK on tuonut jo aiemmassa kirjallisessa 5.2.2021 päivätyssä samaa lakimuutosehdotusta käsittelevässä asiantuntijalausunnossaan esille seuraavaa:

”Työpaikan henkilöstöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä saman työnantajan palveluksessa olevaa henkilöstöä. Tätä voitaneen tulkita vuokratyön osalta niin, että esimerkiksi toisen työnantajan palveluksessa olevat vuokratyöntekijät ovat työpaikan ulkopuolisia tahoja. Tällöin vuokratyöntekijän taholta käyttäjäyrityksen työntekijää kohtaan kohdistettu laiton uhkaus olisi ehdotuksen piirissä. Perusteluja on syytä täydentää vuokratyöntekijän käyttäjäyrityksen työntekijään kohdistaman laittoman uhkauksen osalta siten, että vuokratyö todetaan selkeästi virallisen syyteoikeuden piiriin kuuluvaksi.”

Edellä mainitulla lausumalla halusimme nimenomaan täsmennettäväksi esityksessä valittua sääntelytapaa, jossa laitonta uhkausta koskevan syyteoikeuden on pykäläehdotuksessa todettu koskevan työpaikan työntekijän uhkaustilannetta, kun rikoksentekijä **ei kuulu** työpaikan henkilöstöön. Lakiehdotuksen perusteluissa aiemmassa ehdotuksessa täsmennettiin työpaikan henkilöstön käsitettä siten, että sillä tarkoitetaan **saman työnantajan palveluksessa** olevaa henkilöstöä. Vuokratyöntekijät eivät ole saman työnantajan palveluksessa. Aiemman ehdotuksen perusteluteksti jo kattoi mielestämme mm. vuokratyöntekijät ja saman työpaikan muiden alihankkijatyönantajien palveluksessa olevat työntekijät, mutta tätä keskeistä asiaa ei ollut todettu perusteluissa lainkaan. Vuokratyöntekijöiden ja ketjutettujen alihankkijatyöntekijöiden lukumäärä lisääntyy koko ajan työpaikoilla. Vuokratyöntekijöiden ja alihankintatyöntekijöiden asema tulee olla tämän vuoksi selkeästi säädetty tässäkin lakiehdotuksessa. SAK toi saman asian esille myös suullisessa kuulemistilaisuudessa.

Oikeusministeriö on omassa 23.3.2021 lakivaliokunnalle esittämässään lisälausunnossa esittänyt, että lakiehdotuksen pykälätekstiä muutettaisiin kyseisen asian osalta sanamuotoon ”eikä **rikoksentekijä ole saman työnantajan palveluksessa**”. Tältä osin SAK lausuu, että oikeusministeriön muutosehdotus selkeyttää lakiehdotusta vastaamaan aiemmin perusteluissa esitettyä laajempaa tulkintaa. Muutosehdotus poistaa myös SAK:n esittämän perustelujen täsmentämistarpeen kun jo lakipykälässä todetaan selkeästi,

että eri työnantajien palveluksessa olevat työntekijät samalla työpaikalla ovat virallisen syytteen alaisia laittoman uhkauksen osalta, kun ko. uhkaus on kohdistunut työntekijään hänen työtehtävien vuoksi.

Lakipykälän tekstin korjaaminen vastaamaan perustelutekstiä on perusteltua myös siksi, että lain sisältö on tältä osin luettavissa suoraan lakipykälästä ja lakipykälä sekä perustelut vastaavat täsmällisesti toisiaan. Edelleen laittoman uhkauksen virallisen syyteoikeuden laajempialaisuus verrattuna lievään pahoinpitelyyn on perusteltua, koska ensin mainitun rikoksen rangaistusmaksimi on peräti 2 vuotta vankeutta laittoman uhkauksen rangaistusmaksimin ollessa ainoastaan sakkoa. Laittoman uhkauksen tilanteet saattavat olla myös työelämässä vakavia hengen ja terveyden uhkauksia sekä työajalla että vapaa-ajalla. Pahimmillaan laittomat uhkaukset saattavat johtaa työntekijän tosiasialliseen työkyvyttömyyteen hänen pelätessään suorittaa työtehtäviä.

Muita huomioita lakiehdotuksesta

Esityksen muilta osin toistamme aiemmassa 5.2.2021 esittämämme seikat, kuten vapaaehtoistyön ja vastikkeettoman työn jäämisen edelleen esityksen ulkopuolelle. Edelleen haluamme tuoda esille, että esitykseen olisi hyvä kuulua ilmoitusvelvollisuus työnantajalle laittomien uhkausten osalta, jotta ko. rikosepäilyt saadaan tehokkaasti poliisitutkinnan piiriin. Näiltä osin perustelumme käyvät esille aiemmasta lausunnostamme.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot päälakimies Timo Koskinen
timo.koskinen@sak.fi
puh. 040 731 2387